

PlayOnLinux (POL) is een grafische interface voor Wine, de Windows-simulator waarmee Windows-programma's (waaronder veel games) op Linux kunnen worden geïnstalleerd, uitgevoerd en gedeïnstalleerd.

POL biedt een catalogus van Windows-programma's waarvan de installatiebehoefte zijn voorgeprogrammeerd. Bij installatie van zo'n programma zorgt POL ervoor dat de juiste versie en variant (32- of 64-bits) van Windows wordt gesimuleerd, dat eventueel extra benodigde hulpsoftware (zoals bepaalde dll's) wordt geïnstalleerd, en zelfs dat de meest geschikte versie van Wine wordt gebruikt. Ook programma's die niet in de catalogus voorkomen kunnen worden geïnstalleerd. In dat geval geeft POL de mogelijkheid Wine en Windows in te stellen en eventueel extra benodigde library's te installeren. De huidige versie van POL kent echter de nodige problemen ...

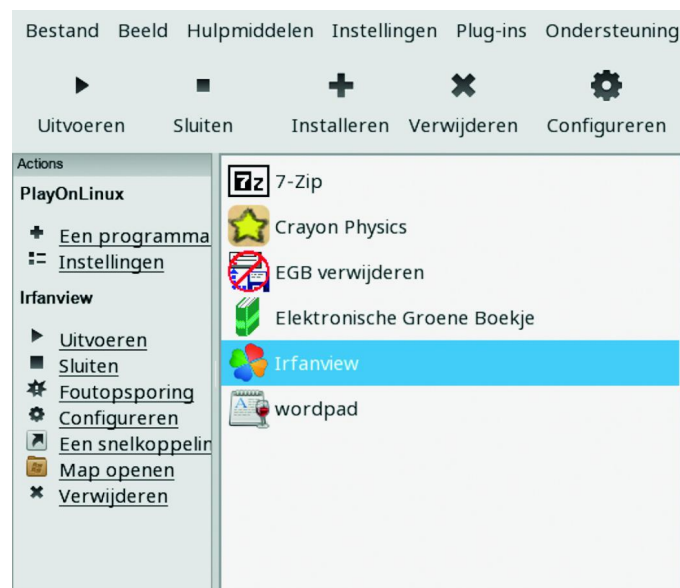
Functionaliteit

- Installatie, uitvoering en deïnstallatie van Windows-programma's in Linux in de juiste Wine- en Windows-omgeving.
- Daarbij voor een in PlayOnLinux opgenomen catalogus van Windows-programma's automatische selectie van de te simuleren Windows-variant en versie, te gebruiken versie van Wine, en installatie van extra benodigde hulpsoftware.

Waardering

3 (op schaal 1 (slecht) t/m 5 (uitmuntend))

PlayOnLinux (POL) is ooit gemaakt om gemakkelijk allerlei Windows-games in Linux te kunnen installeren (vandaar de naam), maar heeft nu een veel ruimer aanbod van ondersteunde te installeren applicaties, zowel gratis als betaald. Qua aantal winnen de games nog wel van de overige applicaties. Niet alle applicaties zijn even zinvol. Zo kun je LibreOffice en Mozilla Firefox installeren, maar die zijn ook voor Linux zelf beschikbaar. Voor betaalde commerciële applicaties moet u natuurlijk een geldige licentie hebben en moet u zelf het installatiebestand leveren. POL zorgt er dan voor dat het netjes wordt geïnstalleerd. De ondersteuning houdt in dat POL voor de beste werkomgeving van het programma zorgt:

POL hoofdenster

- Een versie van Wine waarvan bekend is dat het programma er goed in werkt.
- Een 64-bits of 32-bits virtueel station.
- De meest geschikte versie van Windows.
- Eventueel benodigde hulpsoftware, met name library's (dll's) zoals de Microsoft Foundation Classes library's (mfc42.dll etc.), Visual C runtime modules, etc.

Dank zij POL kunnen zo allerlei Windows-programma's, met name ook games met bijzondere eisen, probleemloos worden geïnstalleerd. Tenminste, als het goed afloopt. En dat is lang niet altijd het geval.

Problemen

Ik noem hier enkele algemene problemen waarop ik ben gestuit:

- Dat veel programma's hun eigen versie van Wine krijgen (dan wel delen) is om de gevolgen van regressie tegen te gaan. Regressie houdt in dat de veranderingen in een nieuwe versie van Wine ertoe leiden dat sommige programma's die eerder goed draaiden dat met de nieuwe versie niet meer doen. Nog afgezien van het feit dat optredende regressies later weer ongedaan kunnen worden gemaakt, vraag ik me af of regressies wel zo vaak voorkomen dat een eigen versie van Wine voor elk programma gerechtvaardigd is. Elke 32-bits versie kost zo'n 100 tot 200 MB ruimte, terwijl elke 64-bits versie zelfs tweemaal zo veel ruimte vergt. Dit zou m.i. moeten worden beperkt tot alleen die gevallen waarin aantoonbaar sprake is van regressie. Daar komt nog een ander probleem bij. Op 64-bits systemen levert POL ook 32-bits systeemlibrary's bij 32-bits Wine. Het is dan maar de vraag of die bijgeleverde systeemlibrary's niet verouderd zijn. Zo leidt de bijgeleverde library libz, die het DEFLATE compressie-algoritme implementeert, er in de nieuwste distributies toe dat Wine-en Windows-vensters die bij installatie van door POL ondersteunde programma's worden getoond, veel te klein formaat krijgen zonder dat ze kunnen worden vergroot. Het erin getoonde is daarom onzichtbaar, en er kan niet op worden gereageerd. Gevolg is dat de installatie mislukt. Als de 32-bits libz-library van de distributie wordt geïnstalleerd en de door POL geleverde libz-library's worden verwijderd, krijgen de Wine- en Windows-vensters wel een normaal formaat.
- Bij de meeste installaties is ook de libSM (Session Manager voor X, het grafische systeem) library nodig. De 64-bits versie is in 64-bits systemen altijd wel geïnstalleerd, maar dat geldt niet voor de 32-bits versie. Deze 32-bits versie is echter voor de installatie van veel ondersteunde Windows-programma's nodig. Als hij ontbreekt, mislukt de installatie. Helaas wordt hij (meestal) niet automatisch geïnstalleerd bij installatie van PlayOnLinux. Zorg er dus voor dat hij wordt geïnstalleerd voordat met PlayOnLinux een (32-bits) Windows-programma wordt geïnstalleerd. In openSUSE gaat het om het pakket libSM6-32bit, en in Ubuntu en afgeleiden om libsm6:i386. En ook de ondersteuning van de in de POL-catalogus opgenomen programma's laat nogal eens te wensen over.

POL foutvenster

De belangrijkste oorzaak is een verouderde POL-configuratie voor het programma:

- Het komt wel voor dat bij installatie van een Windows-programma wordt gemeld dat de MD5-som van het gedownloadte installatiebestand niet gelijk is aan de verwachte MD5-som. De installatie mislukt dan. De oorzaak blijkt nogal eens te zijn dat een onjuiste downloadlink wordt gebruikt die naar een html-bestand in plaats van het installatiebestand verwijst. Ook komt het voor dat het te downloaden installatiebestand niet kan worden gevonden, bijvoorbeeld omdat de downloadlocatie is veranderd of omdat er inmiddels een nieuwere versie is en de oudere versie verwijderd of verplaatst is. Overigens geeft POL ook vaak de mogelijkheid te starten met een buiten POL om gedownload installatiebestand. Dat is in zo'n geval dan de oplossing.
- Het komt ook voor dat het programma (het exe-bestand) na uitvoering van de installatie-opdracht niet kan worden gevonden. Het blijkt dan dat het programma helemaal niet is geïnstalleerd. De oorzaak daarvan was in ten minste één door mij onderzocht geval dat een benodigde library (mfc80u.dll) niet beschikbaar was. Waarschijnlijk is de POL-configuratie voor het programma gemaakt voor een oudere versie, waarvoor een wel bij POL beschikbare oudere library (mfc42.dll?) nodig was. Daar kwam ik alleen maar achter door het programma handmatig te installeren en uit te voeren. De missende library is gratis beschikbaar op het web, en kan dus alsnog worden geïnstalleerd, maar niet dank zij POL.

Niet-ondersteunde programma's

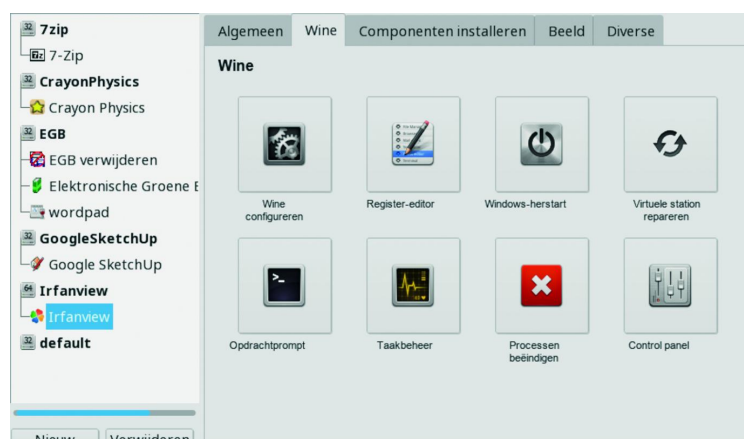
Installatie van niet door POL ondersteunde programma's is ook mogelijk. Klik hiertoe in het POL-installatiemenu op de link 'Een niet in de lijst opgenomen programma installeren'. Via deze link kan ook een al geïnstalleerd programma worden bijgewerkt. POL vraagt bij deze programma's naar de te gebruiken versie van Wine, de te simuleren Windows-versie en of het een 64-bits of 32-bits systeem betreft. Bovendien vraagt POL of nog extra benodigde library's moeten worden geïnstalleerd. Daarbij kan worden gekozen uit een groot aantal door POL ter beschikking gestelde library's die ook voor de wel ondersteunde programma's worden gebruikt. Afgezien van de gemakkelijk oplosbare libz- en libSM-problemen werkt dit in het algemeen goed, behalve als een extra benodigde library niet door POL kan worden geleverd, zoals de al eerder genoemde mfc80u.dll.

Technische bijzonderheden

PlayOnLinux heeft alles in eigen beheer onder zijn eigen (verborgen) werkomgeving in uw thuismap: `$HOME/.PlayOnLinux`. Elk Windows-programma krijgt zijn eigen virtuele station onder `$HOME/.PlayOnLinux/wineprefix`. Dat heeft als groot voordeel dat programma's elkaar niet in de weg kunnen zitten en dat verwijdering, bijvoorbeeld na een foutge-

lopen installatie, simpel is. Een nadeel is dat het veel ruimte vergt. Een leeg prefix kost zo'n 375 MB. Bovendien wordt aan ieder ondersteund programma een eigen Wine-versie toegevoegd, die wordt opgeslagen in de map `$HOME/.PlayOnLinux/wine`. Meerdere programma's kunnen vanzelfsprekend wel een Wine-versie delen, zodat er niet even veel Wine-versies als programma's zijn. Ook kan in voorkomende gevallen de door de distributie geïnstalleerde Wine-versie worden gebruikt. Niettemin vergt ook dit beleid veel ruimte, gemiddeld zo'n 200 MB per Wine-versie.

Geïnstalleerde programma's krijgen via Wine een eigen snelkoppeling die in het menu en/of het bureaublad verschijnt. Door POL ondersteunde programma's krijgen bovendien een eigen POL-snelkoppeling die in het hoofdvenster van POL wordt getoond (zie bijgaande afbeelding). Dat kan ook voor niet-ondersteunde programma's. POL vraagt na installatie van zo'n programma welke van een lijst van exe-bestanden het juiste bestand is waarvoor de snelkoppeling moet worden aangemaakt. Deze POL-snelkoppelingen staan als tekstbestanden in de map `$HOME/.PlayOnLinux/shortcuts`. Van de installatie van elk ondersteund programma wordt een logbestand gemaakt in `$HOME/.PlayOnLinux/logs`.

POL config-venster

Elk virtueel station heeft een PlayOnLinux-configuratiebestand `playonlinux.cfg` en een logbestand `playonlinux.log`, waarin het wel en wee van het virtuele station, i.c. het erin geïnstalleerde programma, wordt bijgehouden. Elk geïnstalleerd programma heeft een keuzemenu met onder meer Uitvoeren, Foutopsporing en Verwijderen. De configuratiemogelijkheden zijn tamelijk uitgebreid en omvat de tabbladen Algemeen, Wine, Componenten installeren, Beeld en Diverse. Bij foutopsporing wordt de inhoud van het logbestand van het virtuele station getoond.

Tot slot

POL is de uitwerking van een mooi concept. Van een aantal jaren geleden kan ik me herinneren dat het zeker in een 32-bits systeem over het algemeen goed werkte. Helaas lijkt de invulling van een aantal elementen nu verouderd, waardoor juist bij de ondersteunde in POL's catalogus opgenomen programma's nog al eens fouten optreden. Deze maken POL zonder verdere ingrepen voor deze programma's onbruikbaar. Daarom geef ik POL op het ogenblik niet meer dan een 3 op een schaal van 1 tot 5. Waar het wel goed gaat en voor niet in de catalogus voorkomende programma's vervult het programma nog steeds een nuttige functie.

De ontwikkelaars van POL zijn zich bewust van ten minste enkele van deze problemen, zeker het libz-probleem. Of er een oplossing komt voor de huidige versie van POL is de vraag. Ze werken op het ogenblik hard aan versie 5, die op een heel andere leest wordt geschoeid. Er is al een alpha-versie klaar; zie Release of PlayOnLinux 5.0 alpha1. De nieuwe versie zal Phoenix gaan heten. Naast PlayOnLinux is er een soortgelijk programma voor OS X, PlayOnMac, van dezelfde ontwikkelaars.

Voor- en nadelen**Voordelen:**

- Ondersteunt de installatie en het gebruik van allerlei Windows-programma's in Linux, waardoor het een stuk gemakkelijker wordt, ook voor programma's met bijzondere eisen. Elk programma krijgt zijn eigen meest geschikte omgeving.
- Voor niet-ondersteunde programma's wordt een stappenplan geboden, waarin de gebruiker wel zelf steeds de juiste beslissing moet nemen.
- Elk programma krijgt zijn eigen Wine-prefix. Programma's zitten elkaar daardoor niet in de weg, en kunnen ook weer heel gemakkelijk worden verwijderd.

Nadelen:

- Elk programma krijgt zijn eigen Wine-prefix, waardoor veel extra schijfruimte wordt gebruikt. Een leeg Wine-prefix telt al zo'n 375 MB.
- Aan elk programma wordt een eigen Wine-versie toegevoegd. Zo kunnen dus verscheidene versies van Wine worden geïnstalleerd, die gemiddeld zo'n 200 MB (van 100 tot 400 MB) ruimte vergen.
- Voor nogal wat ondersteunde programma's gaat de huidige versie van POL uit van verouderde informatie, waardoor installatie mislukt.
- Voor 32-bits Wine in een 64-bits omgeving levert POL 32-bits systeemlibrary's. Deze kunnen echter verouderd zijn, zoals libz. Daarnaast blijkt de verzameling 32-bits systeemlibrary's niet volledig; zo ontbreekt libSM. In al deze gevallen mislukt in eerste instantie de installatie.

Talen: Nederlands, Engels, Duits, Frans

Platform: Linux

Installatie:

Vrijwel elke Linux-distributie biedt PlayOnLinux wel aan. Installatie gaat dan eenvoudig via het softwarecentrum (programmabeheer) van de distributie in kwestie. Dit softwarecentrum zorgt er tevens voor dat alle andere benodigde software, waaronder Wine, ook wordt geïnstalleerd. In het geval PlayOnLinux niet beschikbaar is, moet het generieke pakket (PlayOnLinux_x.y.z.tar.gz) voor alle distributies worden gedownload. Deze zgn. tarball bevat een map 'playonlinux' met daarin het script 'playonlinux' en alle voor PlayOnLinux benodigde mappen en bestanden. Hij kan op een geschikte plek worden uitgepakt, bijvoorbeeld in /usr/local. Om PlayOnLinux daarna gemakkelijk te kunnen draaien kan de volgende alias dienen:

alias playonlinux=

```
"pushd /usr/local/playonlinux ; playonlinux ; popd"
```

Om deze alias altijd ter beschikking te hebben moet hij in het bestand .bashrc worden opgenomen. Alle voor PlayOnLinux benodigde software moet ook nog worden geïnstalleerd, zo mogelijk via het programmabeheer van de distributie. Het is een hele rij: cabextract, curl, gettext, icoutils, ImageMagick, netcat, p7zip, python, python-gtk, python-wxWidgets, unzip, wget, wine, xterm, en daarnaast nog de software waarvan deze pakketten afhankelijk zijn, maar daarvoor zorgt het programmabeheer wel. De namen van deze pakketten zijn die van openSUSE. In andere distributies kunnen de namen verschillen.

Licentie: Open Source

Prijs: Gratis

Veilige downloadpagina:

<https://www.playonlinux.com/nl/download.html>